

УДК 330.341 : 330.332

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ НАУКИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

*Т. В. Нікеєнко, старший викладач, ДВНЗ «Національний гірничий університет»,
rodgrym@gmail.com*

Методологія дослідження. Дослідження базувалось на використанні методів: логічного – при визначенні стадій інноваційного циклу; діалектичного – при встановленні взаємозв'язку між фундаментальною наукою й інноваціями; хронологічного – при виокремленні етапів державного втручання у сферу фундаментальної науки; порівняльного аналізу – при з'ясуванні особливостей функціонування фундаментальної науки у ряді країн.

Результати. Представлено інноваційний цикл як паралельно-последовне проходження певних стадій науково-дослідної, науково-технічної та інноваційної діяльності. Встановлено зв'язок між розвитком фундаментальної науки та інноваціями. На основі світового досвіду виділено чотири етапи взаємодії держави і бізнесу у фінансуванні фундаментальної науки, а саме: етап повного державного фінансування фундаментальних досліджень; етап співробітництва з бізнесом і академічною наукою з метою підтримання розвитку фундаментальних досліджень переважно оборонного характеру; етап державного стимулювання конкурентоспроможності стратегічних галузей і підтримки ключових технологій через співробітництво з провідними університетами, куди спрямовує інвестиції бізнес; етап стимулювання кооперації держави, бізнесу й академічної науки з метою створення і розповсюдження нововведень.

Визначено напрями реформування інноваційної системи в Україні через створення інтеграційних утворень, що поєднують зусилля держави, бізнесу й академічної науки у досягненні сумісного ефекту дифузії інновацій, а також за діяння спеціальних важелів економічної політики для створення сприятливих умов їхнього функціонування.

Новизна. Встановлено нетиповий характер проходження стадій інноваційного циклу в сучасних умовах технологічного розвитку, що знаходить прояв у втраті лінійності зміни одних типів наукової діяльності іншими. На цій основі доведено неможливість застосування традиційного підходу до

стимулювання нововведень, коли держава зосереджується на фінансуванні фундаментальних досліджень, а бізнес – прикладних.

Практична значущість. Теоретичні підходи, застосовані до аналізу інноваційної сфери, а також уявлення про нетиповий характер проходження стадій інноваційного циклу, дозволяють розробити практичні рекомендації щодо стимулювання кооперації зусиль держави, приватного бізнесу й академічної науки у вітчизняній економіці та спрямувати її у бік інноваційного розвитку.

Ключові слова: фундаментальна наука, інновації, інноваційний цикл, державне регулювання інноваційного розвитку.

Література

- Пилипенко Г. М. Інноваційно-інвестиційна діяльність та її регулювання в економіці України / Г. М. Пилипенко, В. В. Чорнобаєв. – Дн-ськ : Національний гірничий університет, 2010. – 151 с.
- Pylypenko H. M. *Innovatsiyno-investytsiyna diyalnist ta yiyi rehulyuvannya v ekonomitsi Ukrainy* [Innovation and investment activity and its regulation in the economy of Ukraine] / H. M. Pylypenko, V. V. Chornobayev. – Dn-sk : Natsionalnyu hirnychu universytet, 2010. – 151 p.
2. Глазьев С. Ю. Экономическая теория технического развития / С. Ю. Глазьев – М. : Наука, 1990. – 232 с.
- Glazyev S. Yu. *Ekonomicheskaya teoriya tekhnicheskogo razvitiya* [Economic Theory of technical development] / S. Yu. Glazyev – M. : Nauka, 1990. – 232 p.
3. Кузык Б. Н. Россия 2050 – стратегия инновационного прорыва / Б. Н. Кузык, Ю. В. Яковец – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2005. – 624 с.
- Kuzyk B. N. *Rossyya 2050 – strategiya innovatsionnogo proryva* [Russia 2050 – Innovatively breakthrough Strategy] / B. N. Kuzyk, Yu. V. Yakovets – M. : ZAO «Izdatelstvo «Ekonomika», 2005. – 624 p.
4. Яковец Ю. В. Эпохальные инновации XX века / Ю. В. Яковец. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. – 444 с.
- Yakovets Yu. V. *Epokhalnye innovatsii KHKH veka* [Epochal innovations of the twentieth century] / Yu. V. Yakovets. – M. : ZAO «Izdatelstvo «Ekonomika», 2004. – 444 p.
5. Иванова Н. Инновационная сфера: контуры будущего / Н. Иванова // Мировая экономика и международные отношения, 2000. – № 8. – С. 45–56.
- Ivanova N. *Innovatsionnaya sfera: kontury budushchego* [Innovation scope: the future outlines] / N. Ivanova // *Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnye otnosheniya*, 2000. – № 8. – P. 45–56.
6. Иванова Н. Инновационные национальные системы. / Н. Иванова. – М. : Наука, 2002. – 402 с.
- Ivanova N. *Innovatsyonnye natsyonalnye sistemy* [Innovative national systems] / N. Ivanova. – M. : Nauka, 2002. – 402 p.
7. Бажал Ю. Экономична теорія технологічних змін. / Ю. Бажал – К. : Заповіт, 1996. – 240 с.
- Bazhal Yu. *Ekonomichna teoriya tekhnolohichnykh zmin* [Economic theory of technical changes] / Yu. Bazhal – K. : Zapovit, 1996. – 240 p.
8. Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський, В. Геєць, А. Кінах., В. Семиноженко. – К. : Знання України, 2002. – 336 с.
- Innovatsiyna stratehiya ukrayinskykh reform* [Ukrainian reforms innovative strategy] / A. Halchynskyy, V. Heyets, A. Kinakh, V. Semynozhenko. – K. : Znannya Ukrainy, 2002. – 336 p.
9. Федоренко В. Г., Гойко А. Ф. Инвестознaвство: підруч. / за наук. ред. В. Г. Федоренка. – К.: МАУП, 2000. – 408 с.
- Fedorenko V. H., Hoyko A. F. *Investoznavstvo* [Invest knowledge]: pidruch. / za nauk. red. V. H. Fedorenka. – K. : MAUP, 2000. – 408 p.
10. Федулова Л. Перспектива інноваційного розвитку промисловості України / Л. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 2. – С. 58–76.
- Fedulova L. *Perspektyva innovatsiynoho rozvytku promyslovosti Ukrainy* [Perspective of Ukrainian industry innovative development] / L. Fedulova // *Ekonomika i prohnouzuvannya*. – 2006. – № 2. – P. 58–76.

11. Горюнов И. Высшая школа и нововведения в промышленности США / И. Горюнов // Мировая экономика и международные отношения. – 1986. – № 11. – С. 126–131.

Horyunov I. *Vysshaya shkola i novovvedeniya v promyshlennosti SShA* [Graduate School and Innovation in U.S.A Industry.] / I. Horyunov // *Myrovaya ekonomika i mezhdunarodnye otnosheniya*. – 1986. – № 11. – P. 126–131.

12. Емельянов С. В. США: международная конкурентоспособность национальной промышленности / С. В. Емельянов. – М. : Международные отношения», 2001. – 408 с.

Emelyanov S. V. *SShA: mezhdunarodnaya konkurentosposobnost natsyonalnoy promyshlennosti* [U.S.A international competitiveness of national industry] / S. V. Emelyanov. – М. : *Mezhdunarodnye otnosheniya*», 2001. – 408 p.